

KONSULTASJONER MELLOM STATEN OG KOMMUNESEKTOREN**MATERIALE TIL
3. KONSULTASJONSMØTE 19.08.2005**

1. Konsultasjonsmøtet.....	2
2. Måloppnåelse i 2004.....	3
2.1 Notat fra TBU om kommunal produksjon i 2004.....	3
3. Oppfølging av Stortingets vedtak om en mer forpliktende konsultasjonsordning	5
4. Bilaterale samarbeidsavtaler	8
4.1 Helse- og omsorgsdepartementet.....	9
4.2 Utdannings- og forskningsdepartementet	11
4.3 Landbruks- og matdepartementet	12
4.4 Kommunal- og regionaldepartementet	13
4.5 Barne- og familiedepartementet.....	15
5. Orienteringssaker - Kommunesektorens oppgaver og tjenesteproduksjon.....	16
5.1 Arbeids- og sosialdepartementet.....	16
5.2 Barne- og familiedepartementet.....	18
5.3 Helse- og omsorgsdepartementet.....	19
5.4 Justis- og politidepartementet	20
5.5 Kommunal- og regionaldepartementet	21
5.6 Utdannings- og forskningsdepartementet	23

Vedlegg:

- 1) Notat fra TBU om kommunal produksjon i 2004
- 2) Rapport fra arbeidsgruppe om en mer forpliktende konsultasjonsordning
- 3) Samarbeidsavtalen om kvalitetsheving i pleie- og omsorgstjenesten
- 4) Samarbeidsavtalen om kvalitetsutvikling i skolen
- 5) Samarbeidsavtalen på landbruksområdet
- 6) Samarbeidsavtalen om bosetting av flyktninger kommunene
- 7) Oversikt over løpende saker konsultasjonsåret 2005

1. Konsultasjonsmøtet

Hovedtemaet på det tredje konsultasjonsmøtet er måloppnåelse i 2004 basert på KOSTRA-data. Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har utarbeidet et notat som grunnlag for dette temaet til det tredje møtet (på tilsvarende måte som TBU i dag utarbeider notater om den økonomiske situasjonen og demografi til det første møtet).

Bilaterale samarbeidsavtaler er også tema på det tredje konsultasjonsmøtet.

På bakgrunn av Stortingets vedtak om mer forpliktende konsultasjoner er det lagt opp til en drøfting av dette temaet på møtet, jf. kapittel 3 og vedlegg 2.

Når det gjelder enkeltsaker og rammene for kommuneopplegget, håndteres disse sakene i utgangspunktet administrativt på dette tidspunktet i konsultasjonsåret. I enkelte saker har det imidlertid skjedd en utvikling. Disse sakene, som er til orientering, er omtalt i kapittel 5.

2. Måloppnåelse i 2004

Et av målene med konsultasjonsordningen er å bidra til at ”Økt lokal frihet i oppgaveløsningen kan gi mer effektiv ressursbruk”. Det er bred enighet om at det er viktig at kommunesektoren utnytter ressursene på en slik måte at velferdstilbudet til innbyggerne blir best mulig. Det er en rekke forhold som gjør det vanskeligere å måle omfang av produksjon, effektivitet og kvalitet i offentlig tjenesteproduksjon enn i privat.

I 2004 utarbeidet TBU et notat om utviklingen i kommunal tjenesteproduksjon og ressursinnsats fra 1999 til 2003. TBU vil årlig utarbeide et slikt notat som vil inngå i materialet til konsultasjonsordningen. TBUs utvikling av tjenesteproduksjons- og ressursinnsatsanalyser gir et bedre grunnlag enn tidligere for å vurdere måloppnåelse i offentlig tjenesteproduksjon. Nedenfor følger et sammendrag av notatet. Notatet i sin helhet følger som vedlegg, og omhandler barnehageområdet, grunnskoleopplæringen, primærhelsetjenesten, pleie- og omsorgssektoren og barnevernet samt videregående opplæring. Analysene er gjennomført både for enkelt sektorer separat, og for sektorene samlet.

2.1 Notat fra TBU om kommunal produksjon i 2004

Demografisk utvikling og nasjonale satsinger legger press på tjenesteproduksjonen i kommuner og fylkeskommuner. Det har blitt flere barn i grunnskolealder og flere unge med rett til videregående opplæring. Videre krever målsettingen om full barnehagedekning utbygging av nye barnehageplasser selv om det blir færre barn i barnehagealder. Innen pleie og omsorg er det økende behov knyttet til at det blir flere av de eldste eldre (80 år og over) og flere yngre brukere. For samfunnet er imidlertid det demografiske presset moderat i den forstand at veksten i de primære målgruppene for kommunale og fylkeskommunale tjenester (barn, unge og eldre) er mindre enn veksten i befolkningen som helhet.

Flere barnehageplasser og færre barn i barnehagealder bidro til at barnehagedekningen økte fra 69 prosent i 2003 til 72 prosent i 2004. 85 prosent av de nye barnehageplassene ble etablert i privat regi. På grunn av lavere utbygging enn forutsatt og økt gjennomsnittlig oppholdstid, er målsettingen om full barnehagedekning forskjøvet fra 2005 til 2006.

Når det foretas en betydelig utbygging av barnehagesektoren, er det også av stor interesse å vurdere om utbyggingen får konsekvenser for andre sektorer. I grunnskolen økte antall årstimer per elev fra 2003 til 2004. Økningen må ses i sammenheng med at timetallet på barnetrinnet ble økt med 5 uketimer fra høsten 2004. Innen pleie og omsorg har det vært en økning i antall årsverk, og det er blitt flere brukere av hjemmetjenester. Antall beboere i institusjon var på om lag samme nivå i 2004 som i 2003. Dekningsgradene (antall brukere i forhold til antall eldre) er imidlertid svakt redusert, noe som har sammenheng med at antall eldre 80 år og over øker relativt kraftig og at det har blitt flere yngre brukere.

Etter sykehusreformen er videregående opplæring fylkeskommunenes største oppgave, og fordi antall 16-18 åringer øker kraftig er den demografiske utfordringen større for fylkeskommunene enn for kommunene. Fylkeskommunene har i 2004 maktet å opprettholde dekningsgraden blant 16-18 åringer på om lag 90 prosent. Andelen grunnkurselever som fikk oppfylt sitt førstevalg ble imidlertid redusert.

For barnehage, grunnskole og pleie og omsorg har utvalget beregnet i hvilken grad kvantitative mål på tjenesteproduksjonen har økt i takt med ressursinnsatsen målt ved antall årsverk. I kommunale barnehager har tjenesteproduksjonen (korrigerte oppholdstimer) økt vesentlig mer enn ressursinnsatsen. I pleie og omsorg er det også en viss tendens til at tjenesteproduksjonen (antall brukere i hjemmetjeneste og institusjon) har vokst raskere enn antall årsverk, mens det i grunnskolen registreres en noe svakere vekst i tjenesteproduksjonen (årstimer og antall elever i SFO) enn i årsverk. Samlet for de tre sektorene var det en svak økning i tjenesteproduksjon per årsverk fra 2003 til 2004. At tjenesteproduksjonen har økt relativt mer enn årsverksinnsatsen kan ha sammenheng med nedgangen i sykefraværet i 2004.

Utviklingen i tjenestetilbudet må ses i sammenheng med kommunesektorens økonomiske situasjon. Utviklingen i 2004 var kjennetegnet med høy inntektsvekst. En betydelig del av denne inntektsveksten ble benyttet til å styrke kommunesektorens økonomiske balanse, noe som var nødvendig etter flere år med svake driftsresultater. Veksten i utgifter og tjenesteproduksjon ble følgelig vesentlig lavere enn inntektsveksten. Innenfor denne utgiftsrammen har kommunene prioritert utbygging mot full barnehagedekning og fylkeskommunene har prioritert videregående opplæring for et økende antall 16-18 åringer.

3. Oppfølging av Stortingets vedtak om en mer forpliktende konsultasjonsordning

Ved behandling av St.prp. nr. 60 (2004-2005) *Lokaldemokrati, velferd og økonomi i kommunesektoren 2006 (kommuneproposisjonen)*, fattet Stortinget følgende vedtak (513):

”Stortinget ber Regjeringen ta initiativ overfor KS for å gjøre dagens konsultasjonsordning mer forpliktende slik at de totale ressursene innenfor offentlig sektor kan utnyttes bedre. Stortinget ber Regjeringen legge fram prinsippene for en slik ordning i forbindelse med statsbudsjettet for 2006.”

Det er etablert en arbeidsgruppe på administrativt nivå med representanter fra KS, FIN og KRD som har utarbeidet et diskusjonsgrunnlag for det tredje konsultasjonsmøtet.

Arbeidsgruppens rapport (vedlegg 2) drøfter med utgangspunkt i Stortingets vedtak av 16. juni 2005 formålet og erfaringene med konsultasjonsordningen. Konsultasjonene i andre land og spesielt Danmark gjennomgås i kapittel 2. Arbeidsgruppen drøfter deretter i kapittel 3 hva som kan oppnås med mer forpliktende konsultasjoner, og problemer og utfordringer knyttet til å gjøre ordningen mer forpliktende (kapittel 4). Arbeidsgruppen skisserer i kapittel 5 to alternativer for en mer forpliktende konsultasjonsordning og drøfter sterke og svake sider ved alternativene. Alternativ 1. er en videre utvikling av dagens ordning, mens alternativ 2 innebærer en avtale om kommuneøkonomien.

Nedenfor følger et utdrag av arbeidsgruppens rapport, om alternativer for en mer forpliktende konsultasjonsordning og arbeidsgruppens tilrådning:

”Det kan tenkes flere alternativer for å oppnå større forpliktelse i konsultasjonsordningen. Erfaringene med ordningen så langt er at den har gitt bedre informasjonsgrunnlag og økt dialog og samforståelse om kommuneopplegget, men at en har oppnådd mer varierende resultater i forhold til redusert statlig detaljstyring, mer forutsigbarhet og gjennomsiktighet. Imidlertid er hovedinntrykket at erfaringene med sektoravtalene er gode, noe arbeidsgruppen har lagt vekt på i sine vurderinger og alternativer for videre utvikling. En utvikling av konsultasjonsordningen i retning av flere avtaler *kan* innebære en fare for en for fragmentert tilnærming til kommuneopplegget. Dette kan motvirkes ved bevissthet på problemet og gode prosesser rundt avtalene, med konsultasjonsmøtene som det sentrale element.

Alternativ 1.

Større forpliktelse i dagens ordning

Regjeringen har vært positiv til større forpliktelse ved å gradvis utvikle ordningen gjennom avtaler på enkeltområder, bl.a. avtale om kvalitetsutvikling i pleie- og omsorgssektoren som ble inngått i 2003. En videre utvikling av allerede inngåtte avtaler og avtaler på nye prioriterte områder (eks. psykisk helse) der disse konkretiseres i sterkere grad m.h.t. måloppnåelse, og hvor resultatene følges opp og måles vil representere en mer forpliktende ordning. Dette bør samtidig kombineres med enda sterkere fokus på kostnadsberegninger knyttet til reformer, i et samarbeid med KS.

Vurdering

Fordelene med en slik tilnærming er at den baserer seg på innarbeidede systemer og mekanismer og etablerte statlige budsjettprosesser, og derfor vil være enklere å implementere. Den rokker heller ikke ved etablerte maktforhold, som forholdet mellom regjering og Storting. Den vil bygge videre på de positive resultatene som er oppnådd ved dagens ordning inklusive sektoravtalene.

Ulempene kan være at incentivene til å legge økt forpliktelse og kraft i endringene blir for svake, det kan bli for lett å fortsette ”i gamle spor”.

Alternativ 2.

Avtale(r) om kommunaløkonomiske rammer og kommunal aktivitet

Dagens konsultasjonsordning er lagt opp for å sikre en samforståelse med KS om kommuneopplegget for det kommende år. Fellesdokumentet som utarbeides umiddelbart etter statsbudsjettet er formaliseringen av denne samforståelsen. Det vil imidlertid representere en betydelig forsterkning av forpliktelsen fra begge parter dersom det inngås en konkret avtale som innbefatter de viktigste sidene ved kommuneopplegget. Avtalen må inngås under forbehold om Stortingets samtykke. Prosedyrene og rammene for hva en avtale mellom regjeringen og KS skal kunne innebære bør behandles av Stortinget før en eventuell avtaleordning blir etablert. Dette vil bidra til å forankre ordningen og resultatene i Stortinget. På tilsvarende måte bør KS sørge for at ordningen forankres i det kommunale systemet.

Under dette alternativet må tidspunktet for inngåelsen av avtalen om kommuneøkonomien klargjøres. En slik avtale kan tenkes inngått både på våren i tilknytning til kommuneproposisjonen, eller på høsten i tilknytning til statsbudsjettet, og fremmes for Stortinget i tilknytning til disse. Det må være et mål å klargjøre mest mulig budsjettinformasjon ved stortingsbehandlingen av denne, slik at forutsigbarheten blir bedre og de kommunale budsjettene kan behandles tidligere.

I tillegg vil punktene nevnt under 4.1 om sterkere forpliktelse knyttet til enkeltavtalene og kostnadsberegninger også være aktuelle under dette alternativet.

Vurdering

Fordelene med en slik tilnærming er at den i sterkere grad formaliserer og signaliserer en sterkere forpliktelse og en ”ny giv” i forholdet mellom staten og kommunesektoren. På denne måten oppnås større forutsigbarhet som i seg selv vil bidra til å styrke lokaldemokratiet. Det vil måtte etableres nye arenaer og rutiner som i seg selv vil være muliggjørende.

Ulempene kan være at alternativet vil være mer krevende å implementere. Den vil kunne rokke ved etablerte maktforhold og etablerte statlige budsjettprosesser. Særlig vil forholdet mellom regjering og Storting kunne berøres. En ”sterk” avtale om kommuneopplegget vil legge et press på KS i forhold til måloppnåelse.

Tilråding

Arbeidsgruppen ønsker ikke å gi en konkret tilråding i forhold til de skisserte alternativene, men mener at det er viktig at man politisk diskuterer prinsipper og ambisjonsnivå for videre utvikling. Arbeidsgruppen vil imidlertid peke på følgende punkter som spesielt viktige i forhold til en mer forpliktende konsultasjonsordning:

- En mer forpliktende ordning må bygge på erfaringene med nåværende ordning.
- Avtaler kan være et godt virkemiddel ved reformer og nye oppgaver.
- Nye oppgaver skal være fullfinansiert.

- Samarbeid om konsekvensvurderinger, beregninger og gjennomføring ved reformer og større endringer knyttet til kommunesektorens oppgaver og forvaltningsansvar styrkes, bl.a. ved at KS bringes inn på et tidligst mulig tidspunkt.
- KS bør involveres i høringssaker angående kommunal sektor før disse går ut til alminnelig høring.”

4. Bilaterale samarbeidsavtaler

Det er en målsetning å videreutvikle konsultasjonene mellom KS og staten ved bruk av bilaterale samarbeidsavtaler. Etter den nye organiseringen av konsultasjonsordningen er det først og fremst på det tredje konsultasjonsmøtet at bilaterale samarbeidsavtaler skal omtales. Siden 2003 er det inngått følgende samarbeidsavtaler mellom KS og staten om:

- kvalitetsheving i pleie- og omsorgstjenesten (juni 2003)
- kvalitetsutvikling i skolen (januar 2004)
- oppfølging av LMDs kommunesatsing (mars 2004)
- bosetting av flyktninger i kommunene (november 2004)

I tillegg vil avtale om videreutvikling av barnevern undertegnes i månedsskiftet august/september 2005. Det arbeides også med samarbeidsavtaler om oppfølging av barnehageforliket, samt en avtale om bosetting av vanskeligstilte på boligmarkedet. Begge avtalene er planlagt undertegnet i månedsskiftet august/september 2005.

I det følgende gis en oversikt over status på de ulike samarbeidsavtalene. Alle avtaler som er inngått på enkeltsektorer ligger som vedlegg til materialet.

4.1 Helse- og omsorgsdepartementet

Kvalitetsavtalen i pleie- og omsorgssektoren

Noen av tiltakene som er gjennomført i samsvar med avtalen er:

Satsingen Flink med Folk har per i dag inngått avtale med 246 kommuner. Det er fortsatt stor etterspørsel etter tiltak. Av tiltakene er 151 knyttet til pleie og omsorg, og 81 til sosial. Flink med folk avsluttes medio 2006, og formidlingskonferanser er under planlegging. Satsingen evalueres av Fafo; en samlet evaluering, og en løpende sluttevaluering etter hvert som enkeltprosjekter avsluttes.

KS tok over driften av Effektiviseringsnettverkene etter avslutning av prosjektet høsten 2004. Mellom 200 og 250 kommuner deltar i arbeidet i 2005. Fremdeles er pågangen større enn kapasiteten. Mer enn 100 kommuner har allerede tatt i bruk et nyutviklet medarbeiderkartleggingsverktøy.

Kvalitetsmålingsverktøy www.bedrekommune.no har i dag standardiserte brukerundersøkelser. Som en ekstra tjeneste for kommuner som er opptatt av ”balansert styring” vil kommuner få mulighet til selv å definere et utvalg egne spørsmål. I løpet av 2005 – 1. kvartal 2006 vil det ferdigstilles verktøy for kartlegging av brukertilfredshet for grupper som har vanskelig med å besvare tradisjonelle brukerundersøkelser (demente, psykisk funksjonshemmede etc.).

De første indikatorene for målt kvalitet ble presentert i www.bedrekommune.no på en egen side den 23. juni 2005. Det arbeides kontinuerlig med å utvikle nye indikatorer i samarbeid mellom SHdir og KS. En ny side i www.bedrekommune.no - Tjenestekvalitet.no - er utformet på en slik måte at den enkelte innbygger i kommunene kan gå inn å se på resultatene på kvalitetsindikatorer fra egen kommune sammenliknet med andre kommuner eller et landsnitt.

Det er fortsatt en utfordring at en del kommuner ikke har etablert egne kvalitetssystem. Den mest effektive veien til god kvalitetsutvikling og internkontroll går gjennom læring og samspill med andre kommuner. Gjennom deltakelse i Flink med folk og Effektiviseringsnettverkene, velger kommunene selv på hvilken måte de ønsker å arbeide for å forbedre tjenestene. Et slikt lokalt engasjement legger grunnlaget for utvikling eller videreutvikling av kvalitetssystemer som sikrer internkontroll.

Som bidrag til opplæringstilbud har KS bl.a. gitt ut eget hefte med gode eksempler på IA-tiltak, gjennomført konferanser om arbeidsmiljø og uønsket deltid, gitt ut idehåndbok til hjelp ved reduksjon av deltidstillinger og blitt enige med NSF om å invitere øvrige parter i kommunesektoren med på et arbeid for å sikre at ansatte føler seg trygge på avviks-rapportering ved pasient/brukerbehandling. KS informerer gjennom tradisjonelle rundskriv, hjemmesidene og dagskonferanser/møter om hvilke rettigheter kommunene har ift. fastlegeavtalene.

Helse- og omsorgsdepartementet gir i 2005 et tilskudd til KS på 2,2 mill kroner for å styrke kvalitetsutviklingsarbeidet i kommunene gjennom å videreutvikle egnet

måleverktøy for medarbeidertilfredshet og kompetanseutvikling og styrke kompetansen om brukerundersøkelser.

På bakgrunn av konsultasjonene mellom KS og regjeringen er det etablert en arbeidsgruppe for å analysere endringer i oppgavefordelingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunenes helse- og sosialtjeneste. Arbeidet skal omfatte både somatikk og psykiatri/psykisk helsearbeid. Arbeidsgruppen består av representanter fra KS, HOD og SHdir, og den skal avlevere sin rapport 1. februar 2006. Gruppens rapport vil inngå i grunnlaget for HODs videre arbeid med oppfølging av NOU 2005:3 "Fra stykkevis til helt". Eventuelle konsekvenser av endringer i oppgavefordelingen for kommunenes økonomiske rammer håndteres i de ordinære budsjetter. Arbeidsgruppen vil ha sitt første møte 5. september.

4.2 Utdannings- og forskningsdepartementet

Samarbeidsavtale mellom KS og Læringscenteret

Samarbeidsavtalen er formelt inngått mellom KS og Læringscenteret, men etter opprettelsen av Utdanningsdirektoratet 15. juni 2004 er ansvaret for oppfølging av avtalen fra staten side overført til direktoratet. Formålet med samarbeidsavtalen er å konkretisere ansvarsforhold og sikre felles forpliktelse for samarbeid om kvalitetsutvikling i skolen. Noen av tiltakene som er gjennomført er:

Det er utviklet et felles spørreskjema for foreldre og elever mht. indikatorutvikling, men skjema for foreldre er ennå ikke tatt i bruk fra statens side. KS gjennomfører derfor fremdeles sine egne foreldreundersøkelser. Felles ansvar for videreutvikling av spørreundersøkelsene skal synliggjøres gjennom bruk av begge logoer på skjemaene og øvrig informasjon om tjenesten. Det er tatt kontakt med systemutvikler for Elevinspektørene for å få satt inn KS-logoen på elevskjema og også senere på foreldreskjema. Rapportfunksjonene er under stadig utvikling i samråd med brukerne.

Det er utarbeidet en elektronisk utleveringsavtale med søknadsskjema som skoleeier kan bruke for å få utlevert rådata fra Elevinspektørene. Søknadsskjema og avtaleutkast ble i mars i år lagt ut på www.elevinspektorene.no.

KS, fylkesmannsembetene og Utdanningsdirektoratet har gått sammen om et prosjekt: Skoleporten – til glede og nytte for brukerne for:

- å gjøre Skoleporten til et nyttig redskap for å skape innsikt i og engasjement rundt forbedringsarbeidet i skolen.
- å gi kommunene/fylkeskommunene modeller/eksempler på hvilke indikatorer som er sentrale i arbeidet med kvalitetsutvikling i skolen, samt hvordan indikatorene kan sammenstilles.

Prosjektet gjennomføres høsten 2005 og avsluttes 31.12.05.

I 2005 er det 135 kommuner i Effektiviseringnettverkene som arbeider med kvalitetsutvikling i skolen. Inkluderes også kommuner som er med i prosjektet ovenfor - ”Skoleporten til nytte og glede for brukerne”, er tallet på kommuner 162.

Oppstartseminaret i prosjektet var i begynnelsen av juni etter at deltakerkommunene og -fylkeskommunene var avklart. Det er for tidlig å rapportere på resultater både i forholdet Utdanningsdirektoratet og kommunene, og i forholdet mellom Utdanningsdirektoratet og KS.

4.3 Landbruks- og matdepartementet

Landbruks- og matdepartementet inngikk i 2004 en 2-årig samarbeidsavtale for 2004 og 2005 med KS i forbindelse med delegering av en rekke virkemidler til kommunene samt fokus på Landbruk Pluss. Målet med samarbeidsavtalen var å skape et større engasjement og økt politisk aktivitet på landbruksområdet i kommunene i forbindelse med oppgaveoverføringen til kommunene. Samarbeidet består i bevisstgjøring av tillitsvalgte i fylker og kommuner på deres nye rolle og handlingsrom, bl.a. egne temasider i Folkevalgtportalen. Synliggjøring og aktualisering er også gjort gjennom møter med politisk og administrativ ledelse i en rekke kommuner, sentrale ordfører- og rådmannssamlinger, styringsmøter med fylkesmennene m.m. Evalueringer som er gjort i en del kommuner og fylker viser så langt at oppgaveoverføringen har medvirket til å sette landbruk høyere på den politiske dagsorden og styrket det kommunale selvstyret. Det mangler ennå en del på at reformen og endringene i inntektssystemet for landbruksområdet er like godt kjent i alle kommuner. Det er ikke tatt stilling til en videreføring av samarbeidsavtalen.

4.4 Kommunal- og regionaldepartementet

Bosetting

Som en oppfølging av St.meld. nr. 17 (2000-2001) *Asyl og flyktningspolitikken i Norge*, ble dagens bosettingsordning for flyktninger innført med virkning fra bosettingsåret 2002.

Evaluering av ordningen

I 2004 ble bosettingsordningen evaluert av Kommunal- og regionaldepartementet i samarbeid med KS. Regjeringens vurdering var at den nye bosettingsordningen ser ut til å fungere bedre enn den tidligere ordningen. Manglende måloppnåelse er ikke nødvendigvis knyttet til utforming av bosettingsordningen. Konklusjonen ble tatt inn i RNB for 2004: Gjeldende bosettingsordning for flyktninger opprettholdes, med videreutvikling på følgende punkter:

- Fra 2005 gis det mer integreringstilskudd for bosetting av voksne enn for barn.
- UDI legger til rette for flerårige vedtak i bosettingskommuner.
- KS viderefører samarbeidet med Husbanken om seminarer i kommunene.
- Tilrettelegging for interkommunalt samarbeid om bosetting og integrering av flyktninger videreføres.
- Personer med kort botid i Norge skal få rett til en ny statlig stønad fra 2006.

Statskonsult vil i 2005 og begynnelsen av 2006 foreta en evaluering av bosettingsordningen med særlig vekt på rutiner, ressursbruk og effektivisering.

Bosettingen av flyktninger i 2004

Bosettingsbehovet for 2004 var 5300 personer. Innen utgangen av året var det fattet vedtak om bosetting av 5258 personer. Kommunene bosatte imidlertid kun 4867 personer fra mottak og personer som kom som overføringsflyktninger. Familiegjenforente er ikke med i tallene som er brukt her. Ved utgangen av 2004 var det over 2000 bosettingsklare i mottak, mens det ved inngangen av 2004 var over 2100 bosettingsklare.

Det viste seg vanskelig å få bosatt enslige fra mottak. UDI og KS igangsatte derfor høsten 2004 en bosettingsaksjon for å få en raskere bosetting av enslige. Dette bidro til at andelen enslige i mottak ble sterkt redusert. I løpet av siste kvartal i 2004 ble det en økning av bosettingsklare i mottak, men en halvering av de som hadde ventet mer enn 6 mnd. Årsaken til dette var:

- En stor økning i antall som fikk oppholdstillatelse, og mange av dem var familier.
- Bosettingsaksjonen førte til at mange lengeventende enslige ble bosatt.

Sett i forhold til bosettingsbehovet går bosettingen tregt. Det viser seg at kommunene fortsatt har problemer med å skaffe tilstrekkelig med boliger. KS har arrangert flere møter med kommuner og Husbanken i 2004 og 2005 for å øke tempoet i bosettingen ved hjelp av Husbankens ordninger. Større hensyn til personenes behov ved bosetting, har bidratt til en mer stabil bosetting. Samtidig bidrar det til å øke tiden i mottak for de som skal til kommuner i pressområdene.

Det har vært en positiv utvikling med økt bosetting i pressområder etter at bosettingsordningen ble endret. De fleste kommuner rapporterer til KS at uheldig sekundærflytting er redusert, og at de som flytter fra bosettingskommunene i langt større grad gjør det pga. arbeid etter kvalifisering.

Avtale om bosetting av vanskeligstilte på boligmarkedet

Det arbeides med en samarbeidsavtale mellom Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet og KS om bosetting av vanskeligstilte på boligmarkedet. Arbeidet er forankret i oppfølgingen av St.meld. nr 23 (2003-2004) *Om boligpolitikken* og strategien "På vei til egen bolig".

4.5 Barne- og familiedepartementet

Samarbeidsavtale om oppfølging av barnehageforliket

En samarbeidsavtale mellom KS og Regjeringen om oppfølging av Stortingets barnehageforlik er under utarbeidelse. Det tas sikte på at avtalen undertegnes innen 1. september i år.

Samarbeidsavtale om barnevern

KS og regjeringen er gjennom konsultasjonsordningen enige om et mer systematisk samarbeid om utvikling av barnevernet. Våren 2005 er det utarbeidet en samarbeidsavtale mellom KS og Barne- og familiedepartementet på område barnevern. Det tas sikte på at avtalen undertegnes innen 1. september i år.

Bakgrunnen for avtalen er flersidig og tar utgangspunkt i arbeidet med å utvikle et effektivt og faglig fundert barnevern der hensynet til barnets beste ivaretas i valg av tiltak. Formålet er å videreutvikle det kommunale barnevernet gjennom å bedre kvaliteten. Samordning av tjenester for barn og unge er også et mål. I tillegg skal forebygging og rettsikkerhet for brukere også prioriteres. Gjennom å utvikle et mer åpent barnevern skal legitimiteten til barnevernet styrkes både blant brukere, aktuelle samarbeidspartnere og i samfunnet for øvrig. Partene skal innenfor denne rammen kartlegge årsaker til kostnadsutvikling og tiltak som skal bidra til et mer kostnadseffektivt barnevern, sikre kompetanse og faglig utvikling i kommunene og bidra til å øke engasjementet hos folkevalgte for barnevernet. De positive erfaringene med Effektiviseringsnettverkene skal utvikles som en sentral arena for effektiviserings- og kvalitetsutvikling i det kommunale barnevernet. Videre skal det samarbeides om FOU tiltak innenfor rammen av denne avtalen. Partene vil gjennom sine organisasjoner stimulere til en utvikling i henhold til formålet i avtalen. Partene vil identifisere konkrete samarbeidsprosjekter i fellesskap i løpet av avtaleperioden.

5. Orienteringssaker - Kommunesektorens oppgaver og tjenesteproduksjon

5.1 Arbeids- og sosialdepartementet

Pensjonsmeldingen

I forbindelse med stortingsbehandlingen av Regjeringens forslag til pensjonsreform, vedtok Stortinget å be regjeringen utrede en pensjonsmodell som oppfyller visse kriterier til fordelingsprofil. Dette innebærer at det konkrete innholdet til en ny alderspensjonsmodell i folketrygden ikke er på plass. Stortinget har videre vedtatt tjenestepensjon tilsvarende to tredjedeler av sluttlønn i offentlig sektor (bruttoordninger) videreføres. Etter at det er vedtatt en ny modell for folketrygdens alderspensjon, må de offentlige tjenestepensjonsordningene tilpasses den nye folketrygdmodellen, uten at dette svekker de offentlige tjenestepensjonene, men slik at de også omfattes av delingstall og ny indeksering. Dette innebærer at det er noe tidlig å si noe konkret om pensjonsreformens konsekvenser i forhold til de offentlige tjenestepensjonene.

Regjeringen har oppnevnt et offentlig utvalg som skal vurdere og foreslå endringer i folketrygdens uførepensjon i samsvar med Stortingets vedtak i forbindelse med behandling av pensjonsmeldingen. Den sentrale oppgaven for utvalget er å utrede og foreslå hvordan uførepensjonen skal innrettes i forhold til en framtidig tidligpensjonsordning. Utvalget skal vurdere og foreslå tiltak for å hindre at uføreordningen motvirker insentivene til arbeid. Utvalget skal også komme med forslag til hvordan opptjening og utmåling av uførepensjon skal utformes når det kommer en ny alderspensjon i folketrygden.

Ny arbeids- og velferdsforvaltning

Stortinget har sluttet seg til forslagene i St.prp. nr. 46 (2004-2005) *Ny arbeids- og velferdsforvaltning* der en rammeavtale med KS om en ny arbeids- og velferdsforvaltning er en hovedpillars i det videre arbeidet. KS og Arbeids- og sosialdepartementet har utarbeidet et omforent grunnlagsdokument for en rammeavtale som skisserer en rekke samarbeidsområder med sikte på å legge til rette for etablering av lokale arbeids- og velferdskontorer.

I dokumentet slås det fast at partene tar sikte på å inngå en rammeavtale ved årsskiftet 2005-2006, med forbehold om behov for eventuelle endringer når Stortinget har behandlet lovproposisjonen om NAV. Grunnlagsdokumentet forutsetter at KS og Arbeids- og sosialdepartementet bl.a. skal drøfte nærmere finansiering og økonomisk kompensasjon, og hvordan dette evt. skal omtales i avtaleverket.

Tiltak mot fattigdom – styrking i RNB 2005

Tettere individuell oppfølging av personer som trenger særlig bistand for å kunne nyttiggjøre seg arbeidsretta tiltak

I tilleggs- og omprioriteringsproposisjonen våren 2005 er det bevilget 20 mill. kroner til tettere individuell oppfølging av personer som trenger særlig bistand for å kunne nyttiggjøre seg av arbeidsretta tiltak. Formålet med satsingen er å øke andelen i den

aktuelle målgruppen som henvises fra sosialtjenesten til Aetat og å redusere antallet personer som faller fra i løpet av rekrutteringsfasen og tiltaksdeltakelsen innenfor satsingen på målrettede arbeidsmarkedstiltak. Det er nedsatt en arbeidsgruppe, med representanter fra ASD, SHdir og Aetat Arbeidsdirektoratet, som innen 26. august 2005 skal konkretisere nærmere hvordan midlene bør fordeles. SHdir vil ha ansvaret for oppfølging av tiltaket overfor kommunene.

Kompetanse- og utviklingstiltak i sosialtjenesten for å forebygge og redusere fattigdom blant barnefamilier

I tilleggs- og omprioriteringsproposisjonen våren 2005 er det bevilget 8,3 mill. kroner til kompetanse- og utviklingstiltak i sosialtjenesten for å forebygge og redusere fattigdom blant barnefamilier. En arbeidsgruppe med representanter fra ASD, BFD og Sosial- og helsedirektoratet skal se nærmere på aktuelle tiltak og virkemidler. Det kan, i tillegg til landsomfattende kompetansetiltak, være aktuelt å gi midler til utvalgte kommuner med høy forekomst av barnefattigdom for å utvikle tiltak lokalt. Tiltaket vil bli sett i sammenheng med de kompetanse- og utviklingstiltak som er iverksatt innenfor barneverntjenesten som et ledd i gjennomføringen av tiltaksplan mot fattigdom.

Forsøk med undervisnings-/universitetssosialkontor

Regjeringen har i tilleggs- og omprioriteringsproposisjonen våren 2005 varslet forsøk med nye samarbeidsformer mellom forskning, utdanning og praksis i sosialtjenesten gjennom forsøk med ”universitets-/undervisningssosialkontor”. Formålet med forsøket skal være å bidra til en styrking av kompetanse og kvalitet i sosialtjenesten. Sosial- og helsedirektoratet har hovedansvaret for planleggingen i 2005.

Storbyforskningsprogrammet i KS har under oppstart prosjektet Kunnskapsbasert organisering av sosialkontortjenesten v/Rogalandsforskning.

Handlingsplan mot rusmiddelproblemer 2006-2008

Regjeringen la 17. august 2005 fram Handlingsplan mot rusmiddelproblemer for perioden 2006-2008. Planen vektlegger samhandlingen mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten og økt bruk av individuell plan. Kommunenes oppfølging av rusmiddelmisbrukere skal styrkes, blant annet gjennom samspill med private og frivillige organisasjoner og gjennom økt fokus på internkontroll- og helhetlige kvalitetssystemer. Rusmiddelforebygging bør i større grad ses i sammenheng med kommunenes bevillingspolitikk. Sosial- og helsedirektoratet skal operasjonalisere planen og skal samarbeide nært med kommunene, KS og de regionale helseforetakene om dette.

5.2 Barne- og familiedepartementet

Barnehager

Forslag til ny lov om barnehager ble lagt fram for Stortinget 8. april 2005 og vedtatt 17. juni. Loven trer i kraft 1. januar 2006. Revidert rammeplan for barnehagene trer i kraft på samme tidspunkt. Et notat med forslag til revidert plan sendes på høring høsten 2005.

I tråd med forslaget i kommuneproposisjonen for 2006 blir ikke det øremerkede driftstilskuddet til barnehager innlemmet i inntektssystemet i 2006. Innlemmingen av tilskuddet utsettes til 2007, i påvente av full barnehagedekning.

Kommunenes rapportering per 20. mai 2005 om antall barn i barnehage og prognoser for videre utbygging i løpet av året viser at 4367 nye barn fikk plass i barnehagene fram til 20. mai i år, og at det totalt var 217 309 barnehagebarn i landet. Prognosene viser at mellom 12 000 – 15 000 nye barn kan få plass i barnehage i løpet av året. Husbankens tall over lånesøknader viste at det i mai i år var behandlet dobbelt så mange søknader som det var i hele 2004.

Barnevern

Jf. kommunenes halvårsrapporteringer til BFD var det per 31. desember 2004 om lag 35 500 barn i barnevernet som enten mottok tiltak, var under undersøkelse eller der det forelå en melding. Av de om lag 28 200 som er i tiltak, mottar 80 prosent hjelpetiltak som for eksempel støttekontakt eller avlastningstiltak i hjemmet. De resterende er tatt under omsorg av barneverntjenesten.

Gjennom opprettelsen av Barne- ungdoms og familieetaten i 2004 og etablering av regionale fagteam har kommunene nå et bedre utgangspunkt for å vurdere tiltak etter barnets behov. Kostnadsutviklingen i det kommunale barnevernet følges nøye.

Krisetiltak (krise-, voldtekts- og incestsentrene)

Forvaltningen av tilskuddsordningen for krisesentrene og voldtektssentrene ble overført fra fylkesmannen til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) med virkning fra og med januar 2005. Samtidig ble finansieringsordningen endret, slik at et kommunalt tilskudd på 20 prosent utløser et statlig tilskudd på 80 prosent av driftsutgiftene. Det statlige tilskuddet er øremerket.

I St.meld. nr. 13 (2004 – 2005) *Om incestsentra – tilbud, finansiering og forvaltning* foreslo regjeringen å innføre samme finansieringsordning og forvaltningsordning for landets 18 incestsentre. Stortinget sluttet seg til dette i mars 2005. Regjeringen kommer tilbake til saken i statsbudsjettet for 2006.

5.3 Helse- og omsorgsdepartementet

Opptappingsplanen for psykisk helse:

Vurdering av boligbehov

I statsbudsjettet for 2005 ble det varslet en gjennomgang av boligbehovet i Opptappingsplanen. Kartlegging av boligbehovet og tjenestebehovet i Opptappingsperioden er foretatt av Sosial- og helsedirektoratet og baserer seg på rapporter fra FAFO og Byggforsk. I statsbudsjettet for 2006 vil Helse- og omsorgsdepartementet komme tilbake med en vurdering av utfordringene med det videre arbeidet med opptappingsplanen. Dette inkluderer også en vurdering av utfordringene med boligbehovet for mennesker med psykiske lidelser.

Nedbygging av psykiatrisk sykehjem

Konsultasjonsmøtene har hatt fokus på nedbygging av psykiatriske sykehjemmene - utover Opptappingsplanens mål. Det kan her bli vistes til materialet fra fra 2. konsultasjonsmøte 2005 der det heter:

"Høsten 2004 ble det gitt et kraftig signal om at ingen nedleggelser av sengeplasser skulle finne sted før boligsituasjonen i kommunene var gjennomgått på nytt. Utgangspunktet var at Opptappingsplanen gikk inn for å redusere antall sengeplasser til 1400 innen 2006, mens tallet har per 2003 sunket til 481 i følge siste tall fra SINTEF. Etter en samlet vurdering finner Helse- og omsorgsdepartementet det nødvendig å holde fast på at de resterende sykehjemsplassene og døgnplasser inntil videre må opprettholdes."

I statsbudsjettet for 2006 vil Helse- og omsorgsdepartementet komme tilbake med en vurdering av utfordringene med det videre arbeidet med opptappingsplanen. Dette vil også omfatte en ny vurdering av fordelingen av gjenstående opptappingsmidler mellom kommunesektoren og de regionale helseforetakene.

5.4 Justis- og politidepartementet

Nødnett

Nødnettprosjektet er tidligere omtalt i konsultasjonsordningen for 2003 og 2004 samt i materialet fra 2. konsultasjonsmøte 22.04.2005.

Anskaffelsesprosessen

Den 3. mai 2005 ble et omfattende konkurransegrunnlag sendt til markedet. Frist for å gi tilbud på nødnett og utstyr til kommunikasjonsentralene er satt til 3. oktober 2005. Planlagt tidspunkt for kontraktsinngåelse er i løpet av første kvartal 2006. Personell fra kommunene, representert ved brukeretatene brannvesen og kommunehelsetjenesten, har vært involvert i utarbeidelsen av krav og evalueringsmodell. De vil også inneha sentrale roller i evalueringsprosessen høsten 2005, forut for valg av leverandør og løsning.

Informasjonsspredning

Nødnettprosjektet har i første halvår 2005 blitt presentert for ulike sentrale råd, utvalg og politisk ledelse i KS og deltatt på to større møtearenaer for kommunene.

Avtaler og fullmakter

For å gi kommunene en mulighet til å gjøre avrop på sentrale rammeavtaler vil fullmakter innhentes høsten 2005 via fylkesmennene. Det vil være behov for avtaler mellom stat og kommuner om utbygging og tjenesteleveranser. KS vil bidra i utarbeidelsen av en mønsteravtale, med sikte på at de kan anbefale denne for sine medlemmer. Arbeidet med avtaler vil starte i løpet av høsten 2005 for første utbyggingstrinn.

Økonomi

Anskaffelsen vil finansieres over statsbudsjettet. Det legges opp til at nødetatene dekker de ordinære driftsutgiftene innenfor de enkelte etaters (brann og kommunehelsetjenesten) til enhver tid gjeldende budsjetttrammer. KS har særskilt interesse for at innføring av nødnett ikke skal medføre økte driftsutgifter for kommunene. I forbindelse med Stortingsbehandlingen høsten 2004 forutsatte Justiskomiteen at driftsutgiftene for det nye nettet ikke vil fravike vesentlig fra de samlede utgiftene etater og kommuner har i dag. Det er enighet om at arbeidet med brukerbetalingsmodell må slutføres innen april 2006 for å inkluderes i kommuneproposisjonen for 2007.

5.5 Kommunal- og regionaldepartementet

Etablering av asylmottak som skal kunne håndtere beboere med psykiske problemer, men som ikke kvalifiserer for innleggelse i sykehus

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2005, vedtok Stortinget regjeringens forslag om å bevilge 15 millioner kroner til å etablere forsterkede asylmottak. Formålet er at asylsøkere og flyktninger med psykiske problemer skal kunne håndteres bedre enn i ordinære mottak. I tildelingsbrevet til UDI for 2005 fikk Utlendingsdirektoratet (UDI) i oppdrag å etablere et tilbud til beboere med særskilte hjelpebehov i flere asylmottak i løpet av første halvår 2005. KRD har senere presisert overfor UDI at det skal opprettes minimum 75 plasser i forsterkede mottak eller avdelinger i mottak.

Per 19.8.05 har UDI inngått avtaler om 80 forsterkede plasser fordelt på 4 mottak. 60 plasser er i drift på hhv. Dale mottak i Sandnes kommune (oppstart 13.6), Hobøl mottak i Hobøl kommune (oppstart 1.8) og Setermoen mottak i Bardu kommune (oppstart 15.8). Det er videre inngått avtale om Leira mottak i Levanger kommune med oppstart i løpet av september. Disse mottakene skal ha døgnkontinuerlig bemanning, og helsefaglig personell ansatt, for eksempel psykiatrisk sykepleier. De skal imidlertid ikke være behandlingsinstitusjoner, og det ordinære helsetjenesteapparatet har fortsatt ansvaret for behandling m.m. Asylsøkere med psykiske problemer vil nå få tettere oppfølging i de forsterkede mottakene, noe som også innebærer at beboere og ansatte i de ordinære mottakene vil bli avlastet og få en enklere og tryggere hverdag.

UDI har samarbeidet med Sosial- og helsedirektoratet og de regionale helseforetakene for å få en mest mulig hensiktsmessig lokalisering av de forsterkede mottakene. Alle vertskommunene har erfaring med å være vertskommune for asylmottak, da det her er snakk om konvertering av eksisterende mottak.

Status for bosetting av flyktninger i 2005

I 2005 er det behov for å bosette 5 300 personer. Dersom kommunene greier det, og asylankomstene ikke øker igjen, vil bosettingsbehovet i 2006 bli om lag 4000 personer. Prognosene tilsier at ca 4 800 vil bli bosatt i 2005. Det betyr at kommunene må videreføre bosettingsarbeidet på om lag samme nivå som i dag.

I 2005 har kommunene vedtatt å bosette om lag 4 700 personer. Per 1. juli har kommunene bosatt i overkant av 2 000 personer, 90 mer enn på samme tid i 2004. Om lag 1 100 er utsøkt og har fått kommune plass men ikke bolig. I tillegg er det om lag 1 200 som har vedtak om opphold og venter på kommune plass. Over 900 personer har ventet mer enn 6 mnd. etter vedtak om opphold.

Oppnevning av nytt utvalg for bosetting av flyktninger

Tidligere i år er det oppnevnt nye medlemmer til Nasjonalt utvalg for bosetting. Utvalget er utvidet med to medlemmer, en for Husbanken og en for kommunesektoren, og ledes av ekspedisjonssjef i Integrerings- og mangfoldsavdelingen, Barbro A. Bakken. Utvalget har fått et tydeligere mandat når

det gjelder å komme med forslag til tiltak som bedre måloppnåelsen i bosettingsarbeidet.

Opprettelse av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet - IMDI

Når UDI deles fra 1. januar 2006, vil det nye Integrerings- og mangfoldsdirektoratet – IMDI få ansvar bosetting og integrering av flyktninger. Direktoratet vil få lokaler i samme bygg som UDI. Per i dag er det bare direktøren, Osmund Kaldheim, som er på plass. Kommunal- og regionaldepartementet vil invitere KS til et eget møte senere for orientere om organisasjonsendringene og de tilpasninger som følger av det, herunder avtalen om bosetting av flyktninger i kommunene.

Momskompensasjonsordningen – etterberegning

Stortinget vedtok ved behandlingen av RNB 2005 at 50 mill. kroner omdisponeres fra kommunenes til fylkeskommunenes rammetilskudd. Forslag til fordeling av midlene til fylkeskommunene og trekket fra kommunene vil bli lagt fram i forbindelse med St.prp. nr. 1 (2005-2006).

I RNB 2005 ble det foreslått en økning av skjønnstilskuddet knyttet til etterberegningen av momskompensasjonsordningen. Bakgrunnen er at trekket i rammetilskuddet for enkeltkommuner/-fylkeskommuner kan ha vært betydelig høyere enn det som er mottatt i momskompensasjon. Det ble derfor foreslått at det settes av 100 mill. kroner på skjønnstilskuddet som en engangsbevilgning i 2005 for å kompensere disse kommunene/fylkeskommunene. Det ble foreslått en tilleggsbevilgning på 70 mill. kroner. De resterende 30 mill. kroner dekkes innenfor rammen av skjønnstilskuddet. Stortinget vedtok bevilgningsforslaget.

Stortinget vedtok ved behandlingen av kommuneproposisjonen følgende anmodning til regjeringen:

”Stortinget ber Regjeringen ved salderingen av statsbudsjettet for 2005 påse at det skjer en eventuell refordeling av uttrekk og kompensasjon i ordningen med momskompensasjon”.

Departementet vil legge fram sin vurdering og forslag i St.prp. nr. 1 (2005-2006), inkl. forslag til fordeling av tilleggsbevilgningen på 100 mill. kroner.

Kommunale regnskapsprinsipper

Kommunal- og regionaldepartementet tar sikte på å innkalle KS til et møte om kommunale regnskapsprinsipper i månedsskiftet august/september.

5.6 Utdannings- og forskningsdepartementet

Kompetanse for utvikling – Strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringen 2005-2008

St.meld. nr. 30 (2003-2004) *Kultur for læring* ble behandlet i Stortinget 17. juni 2004, jf. Innst. S. nr. 268 (2003-2004). Stortingsmeldingen omfatter hele grunnopplæringen, og departementet fremmet i meldingen forslag til endringer i grunnopplæringens innhold.

I all hovedsak fikk forslagene tilslutning i Stortinget. Endringene skal nå realiseres gjennom en ny, omfattende reform av hele grunnopplæringen, som har fått navnet Kunnskapsløftet. Gjennomføringen av reformen krever en målrettet innsats på alle nivåer i opplæringssystemet over flere år.

Som ledd i gjennomføringen av reformen i grunnopplæringen – Kunnskapsløftet – er det utarbeidet en strategi for kompetanseutvikling. Strategien er utarbeidet i et samarbeid mellom KS, Utdanningsforbundet, Norsk lektorlag, Skolenes Landsforbund, Norsk Skolelederforbund og den sentrale utdanningsadministrasjonen. Den er et felles grunnlag for det kompetanseløftet som skal gjennomføres i grunnopplæringen i perioden 2005–2008.

Gjennomføringen av reformen i grunnopplæringen krever målrettet innsats på alle nivåer i utdanningssystemet over flere år. Riktig og tilstrekkelig kompetanse er en forutsetning for at reformen skal lykkes, og det krever samordnet innsats fra de aktørene som har medansvar for kompetanseutvikling i grunnopplæringen. Derfor står KS som representant for skoleeierne, lærernes og skoleledernes organisasjoner og den sentrale utdanningsadministrasjonen sammen om denne strategien for kompetanseutvikling. Nasjonalt råd for lærerutdanning har også vært bidragsyter i arbeidet med strategien.

Utskifting av læremidler i grunnskolen

Med Kunnskapsløftet innføres det nye læreplaner for alle trinn i grunnskolen. Dette medfører behov for en raskere utskifting av læremidlene enn normalt.

Som ved Reform 97 har Utdannings- og forskningsdepartementet vært i dialog med Den Norske Forleggerforeningens Læremiddelutvalg om beregningene av kostnadene ved en raskere utskifting av læremidlene. Utdannings- og forskningsdepartementet har også hatt kontakt med trykkeribransjen og KS.

Bransjene har signalisert at de ikke vil klare å få ferdigstilt nye læremidler av høy kvalitet på alle trinn til skolestart høsten 2006, men at ferdigstilling over tre år kan la seg gjennomføre. Dette vil man ta hensyn til i vurderingen av hvordan skoleeiernes kompensasjon for merkostnadene bør spres.

Landslinjer

Utdannings- og forskningsdepartementet har sammen med KS og parter til landslinjeordningen, satt i gang et arbeid for å vurdere løsninger som kan gi landslinjene forutsigbare rammebetingelser. Det vil bl.a. bli vurdert om landslinjene kan finansieres innenfor inntektssystemet for fylkeskommunene.

Korreksjonsordningen i inntektssystemet – Rapport fra arbeidsgruppe

I konsultasjonsmøtet 22. april 2005 foreslo KS at det skulle settes ned en arbeidsgruppe som skulle se på korreksjonsordningen i utgiftsutjevningen for elever i statlige og frittstående skoler. Utdanningsministeren og kommunalministeren var positive til forslaget.

En arbeidsgruppe med representanter fra Utdannings- og forskningsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Finansdepartementet og KS ble nedsatt i april, og hadde følgende mandat:

Korreksjonsordningen i utgiftsutjevningen skal gjennomgås med sikte på å komme fram til en ordning som på en riktigere måte tar hensyn til den enkelte kommunes og fylkeskommunes innsparing ved elever i frittstående og statlige skoler.

Det skal legges vekt på at ordningen skal være enkel og oversiktlig.

Arbeidsgruppen skal etter gjennomgangen legge fram en rapport som skal inneholde:

- En beskrivelse av dagens korreksjonsordning, samt en beskrivelse og vurdering av sammenhengen mellom korreksjonsordningen og ordningen med justeringen i inntektsrammen.
- En vurdering av trekksetsene i korreksjonsordningen.
- En vurdering av kriteriene for omfordeling av trekket i korreksjonsordningen.
- Forslag til endringer i korreksjonsordningen.

Rapporten fra arbeidsgruppen forelå 17. august 2005. Arbeidsgruppen anbefaler i rapporten at:

- tilbakeføringen av trekket i korreksjonsordningen (framkommer i tabell A i bergningsteknisk dokumentasjon til St.prp. nr. 1 (2004-2005), ”Grønt hefte”) bør skje etter sammen fordelingsmønster som fordelingen av trekket i makrorammen (framkommer i tabell B i Grønt hefte). Kostnadsnøkkelen bør legges til grunn i begge ordningene.
- trekksetsene som ligger til grunn for korreksjonsordningen i tabell A bør være mest mulig lik trekksetsene som brukes for reduksjonen av makrorammen i tabell B (Grønt hefte).
- Utdannings- og forskningsdepartementet foretar en utredning av beregningsgrunnlaget for trekksetsene i løpet av høsten 2005/ våren 2006, slik at et eventuelt nytt og riktigere beregningsgrunnlag kan legges til grunn for korreksjonen i inntektssystemet i 2007.
- En eventuell differensiering av satsene for trekket utsettes til beregningsgrunnlaget for trekksetsene er utredet.